

Licemerna borba sa digitalnim zlom

PORNOGRAFSKI FILMOVI, piratski softver, nelegalno kopirana muzika i neželjena pošta verovatno su najcrnja od svih lica Interneta. Takav sadržaj svi osuđuju, ali je borba protiv njega, čini mi se, uglavnom licemerna.

Do kraja prošlog veka, pretraživači Weba su objavljivali manje-više realne liste traženih pojmova i na njima je neretko u prvih deset bilo pet pornografskih, a od ostalih pet bar dva su se odnosila na MP3 datoteke i piratski softver. Kada je pukao balon Web-ekonomije, počelo je cenzurisanje takvih spiskova da bi pretraživači delovali što „normalnije“ potencijalnim oglašivačima, a mrežna pornografija i pirati nestali su sa svetlosti dana. Međutim, daleko od toga da su stvarno nestali s Mreže. Direktor irske banke je pre mesec dana podneo ostavku jer je u javnost procurila vest da je tehničko osoblje pronašlo pornografske slike na disku njegovog računara u kancelariji – da ironija bude veća, upravo je on zabranio gledanje porno-stranica u radno vreme.

Prema današnjim spiskovima pretraživača (www.mikro.co.yu/veze/802), pornografije na Internetu praktično i nema. A opet, vodeći se podacima od pre nekoliko godina, jasno je da porno-slike i piratizovana muzika donose tim pretraživačima ogroman deo mesečnih milionskih poseta, kojima se toliko hvale. Najbolji pokazatelj da je pornografija još uvek veoma aktuelna na Mreži jeste i nečuvani „medijski uspeh“ privatnog filma hrvatske pevačice, koji je nekim čudom pronašao svoj put do Interneta. Iako sigurno neće ostaviti pečat u svetskoj kinematografiji, priča o tom odlomku ipak je dospela na stranice dnevnih listova na području bivše Jugoslavije, a o njemu se (neuspešno) diskutovalo i na nekim nacionalnim TV stanicama. Severina je preko noći stekla obožavaoce

i van teritorije „zapadnog Balkana“ - nova medijska zvezda dospela je čak i na listu deset najtraženijih pojmova Web kataloga Lycos (www.mikro.co.yu/veze/803). Verovatno upravnici tog sistema niko nije objasnio o čemu se stvarno radi, pa listu nisu cenzurisali.

Iako se na sva zvona oglašava zakonska borba protiv reklama u e-pošti, malo ko je stvarno video koristi od toga. Od kada je

u SAD donet zakon da u svakoj komercijalnoj poruci mora postojati uputstvo za odjavljivanje, broj reklama koje mi svakodnevno stižu nije se promenio. Istini za volju, na većinu tih poruka postavljene su hiperveze – neke su bile na latinskom, neke u istoj boji kao i pozadina, ali većina njih svejedno ne radi. Stručnjaci preporučuju da i ne pokušavate da se odjavite pomoću takvih veza – ako je pritisnete, nevaljalci će znati da je poruka stvarno došla do žive osobe i uslediće lavina novih ponuda za razne preparate, pornografske lokacije i Internet univerzitete.

Nedavna istraživanja kompanije MessageLabs pokazala su da je preko tri četvrtine svih elektronskih poruka neželjeno, a da u SAD (gde je još uvek najveći deo Interneta), njihov broj dostiže čak 85%. Taj podatak mi baš i ne uliva poverenje u postojeća zakonska rešenja na Zapadu. Međutim, činjenica je da neželjene poruke donose velike zarade – i to ne samo pošiljaocima. Iako se davaoci Internet usluga svud u svetu zvanično zalažu za borbu protiv takvih poruka, uredno će ih proslediti do krajnjeg korisnika, da bi jedni drugima (i na koncu, primaocu koji ih nije ni tražio) naplatili njihovo prenošenje.

Ako bi, nekim čudom, sva neželjena pošta odjednom nestala, broj elektronskih poruka koje dnevno obidu svet pao bi na četvrtinu. Kada bi sav materijal koji „niko ne želi“ i „niko ne traži“ nestao, zarada pretraživača Weba od oglašavanja verovatno bi se prepolovila. Budući da veze ne bi bile opterećene ogromnim AVI i MP3 datotekama, postojeća mrežna oprema bi još koju godinu mogla da opsluži sve zahteve, pa niko ne bi kupovao nove superbrze skretnice i usmerivače. Da li smo došli to trenutka kada razmena ilegalnog sadržaja finansira razvoj Interneta?

Pripremajući ovaj broj sproveli smo prvo veliko istraživanje o korišćenju Interneta u Srbiji, i zaključili da i na ovim prostorima Mreža ima svoju svetliju primenu. Ipak, iskreno se nadam da će uskoro neko ozbiljno početi da se bavi problemom sveg tog nepoželjnog sadržaja, ali na način koji ne zahteva da ga krajnji korisnici finansiraju iz svog džepa. ■

Gojko Adžić je glavni i odgovorni urednik Mikra. Njegove uvodne reči pročitajte na adresi www.mikro.co.yu/arhiva/gojko.